

waarop zij hun verbeelding in grafiek omzetten is zeer verschillend, en loopt van het zeer primitieve tot het meest geraffineerde; van de nieuwjaarsgroet van den lantaarnopsteker tot de gracieuze lijn van den Japanner.

Zien wij dan ook naast elkaar hangen het werk van Frans Masereel, Joris Minne, Henri van Straten, en dat van Hans Orłowski, Peter Alma, Nico Eekman of Fokko Mees, dan zijn dat even zoovele verscheidenheden, die slechts aan het houtblok, of de plank hun onderling verband te danken hebben, Daar is Frans Masereel, wiens fantasie onuitputtelijk is, en die de werkelijkheid daar doorheen mengt. Die hooge ski-scrapers in het hout snijdt, en daartusschen het stadsgewoel laat zien, maar van uit een andere sfeer. En Joris Minne, die zijn voorstelling van groote schepen, trans-atlantiques, terug brengt tot veelal ongedetailleerde vlakken zwart en wit, strak tegen elkaar gezet, zonder een overgangstint, noch arceering. Ook zijn landschappen met zware wolken zijn „en masse” gehouden.

Van meerdere verfijning, van een behagen in soepele, speelsche lijn, getuigt het werk van Henri van Straten.

Zijn houtsneden zijn niet minder „echt”, d.w.z. het zijn geen nagesneden lijnen van een teekening, zij volgen uit het hanteeren van guts en burijn, maar zij hebben de lenigheid van een pennehaal, zij bewijzen Van Straten's vaardigheid in het metier. En waarom mag dat tegenwoordig niet meer? Ligt de genialiteit in de negeering der techniek? Het wil mij juist toeschijnen dat iemand, die zijn ambacht ter dege beheerscht, die de vele mogelijkheden van zijn vak kent, het beste weet wat hij erin bereiken kan. Zien wij zijn groote platen vooral, zijn „jeu de massacre” zijn „nègre-canaille”, dan waardeeren wij allereerst de compositie, de vloeiende lijn, het evenwicht van zwart en wit, en bij nader beschouwen treft ons dan de voortreffelijke teekening en expressie zijner figuren. Op een onlangs van zijn hand verschenen Uilenspiegel kom ik hier nog nader terug.

Dicht bij Van Straten hangt het werk van den beginselvasten Peter Alma, wiens beginsel hem geloof ik in den weg zit om ook eens iets anders te maken dan zijn primitieve houtsneden. Een enkele maal in „het Vaandel” komt hij er boven uit. Ook Eekman kan zich niet los maken van zijn zelfde soort figuren met groote handen en voeten met te groote hoofden in onwennige houdingen gedraaid. Ik heb herinneringen aan een springbok en aan een paard van hem, die ook minder onrustig van compositie waren, dan zijn thans o.a. geëxposeerde „blinde-mannetje” en „verstoppertje”. Zijn „Terrasse” met een aantal groote koppen is in dit opzicht beter.

Fokko Mees die nu eens de werkelijkheid wil geven, getransponeerd dan ook in houtsnedetechniek, dan weer zijn verbeelding vrij spel laat, lijkt mij in zijn eerste opgaven 't best, zoowel van teekening als compo-